

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 มีจุดมุ่งหมายและหลักการที่สำคัญใน มาตรา 5 คือ ต้องจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และ คุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข โดยการจัดการศึกษาให้ดีหลักสำคัญ 3 ประการ (มาตรา 8) คือ เป็นการศึกษาสำหรับประชาชน ทั่วไปตลอดชีวิต ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและเป็นการพัฒนาสาระและกระบวนการ การเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้แนวทางการจัดการศึกษา (มาตรา 23) หลักสูตรจะต้อง บรรจุความรู้ ทักษะ คุณธรรมทุกระดับชั้น และให้มีเนื้อหาเกี่ยวกับตนเอง สังคม ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญา คณิตศาสตร์ ภาษา วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี โดยยึดหลักว่าทุกคน สามารถพัฒนาตนเอง ได้และผู้เรียนสำคัญที่สุด ซึ่งการจะดำเนินการดังกล่าวได้นั้น การปฏิรูปการศึกษาเป็นยุทธศาสตร์สำคัญประการหนึ่งของกระทรวงศึกษาธิการ

แนวทางการปฏิรูปการศึกษาซึ่งดำเนินงานโดย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ มี หลักแนวทาง แนวทางที่สำคัญ ได้แก่ การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียน การสอน โดยใช้กระบวนการวิจัยในชั้นเรียน การกระจายอำนาจการบริหาร และจัดการศึกษาจาก ส่วนกลาง ไปยังสถานศึกษา โดยบริหารในรูปของคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อให้หน่วยงานจัดการเรียนการสอนโดยตรงและใกล้ชิดกับผู้เรียนมากที่สุด มีอิสระในการจัดการศึกษา การพัฒนาครุและ ผู้บริหารการศึกษาเพื่อให้มีความเป็นมืออาชีพมากขึ้น ส่งเสริมให้มีการนำระบบประเมินคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาทั้งภายในและภายนอกมาใช้ เพื่อการปรับปรุงและพัฒนา เป็นต้น

จากสภาพความจำเป็นและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น โรงเรียนซึ่งเป็นหน่วยงานปฏิบัติ ในการจัดการศึกษาให้มีผลผลิตที่มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของสังคม จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนวิธีการ ทำงานของผู้บริหารและครุ จากแบบเดิม ๆ มาเป็นแบบที่ผู้บริหารมีลักษณะผู้นำทางวิชาการ มี ความสัมพันธ์กับชุมชนและท้องถิ่น และบริหารงานโดยองค์รวมและบุคคล ส่วนครุจะต้องมีความ สามารถจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และรู้จักคิดออกแบบระบบการเรียนการสอน หรือการจัดทำนวัตกรรมเพื่อให้ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ได้ตามศักยภาพ

โรงเรียนวัดแหลมบ่อท่อ ตำบลเก่าใหญ่ อําเภอกระแสสินธุ์ จังหวัดสงขลา เป็น หนึ่งในโรงเรียนในฝั่งของจังหวัดสงขลา ตั้งอยู่บนคาบ法庭เลาบนสงขลา ห่างจากตัวเมืองสงขลา ประมาณ 75 กิโลเมตร เป็นโรงเรียนสังกัดในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยอยู่

ในเบตความรับผิดชอบของเขตพื้นที่การศึกษา ๑ เป็นโรงเรียนขนาดปานกลาง เปิดสอนในระดับ ก่อนประถมศึกษา และประถมศึกษา มีนักเรียนจำนวน 256 คน จำนวนครุหั้งสิบ 13 คน (ข้อมูล สารสนเทศ ; 2546 : 7) โดยทั่วไปนักเรียนมีผลการเรียนผ่านเกณฑ์เฉลี่ยระดับปานกลางทุกกลุ่ม สาระในระดับผลการเรียนเฉลี่ย 70% ทุกกลุ่มวิชา (รายงานการประเมินตนเอง ; 2546)

ลักษณะของชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ มีประชากรประมาณ 1,700 คน นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 100 อารีพของผู้ปักธง ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ร้อยละ 39.16 รับจำนำ ร้อยละ 35.92 ประเมง ร้อยละ 21.68 รับราชการ ร้อยละ 1.94 ค้าขาย ร้อยละ 0.97 และลูกจ้างประจำ ร้อยละ 0.32 ประชากรส่วนใหญ่มีที่ดินทำกินพอเลี้ยงชีพได้ จึงมีโอกาสที่จะสนับสนุนโรงเรียนในด้านงบประมาณ ค่อนข้างน้อย แต่ให้การสนับสนุนและความร่วมมือในด้านอื่นแก่โรงเรียน เช่น การเข้าร่วมกิจกรรม แข่งขันกีฬา การเข้าประชุมเมื่อโรงเรียนเชิญประชุม การร่วมงานระหว่างโรงเรียนและชุมชนในการจัดงานพิธีกรรมทางศาสนา การร่วมพัฒนาโรงเรียน เป็นต้น

การสำรวจความคิดเห็นของบุคลากรในชุมชนเกี่ยวกับทัศนคติ ค่านิยม และคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนวัดแหลมบ่อท่อ จากการบริหารส่วนตำบล คณะกรรมการสถานศึกษา กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ปักธง และประชาชนทั่วไป ปรากฏผลดังตารางที่ ๑

ตารางที่ ๑ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนวัดแหลมบ่อท่อ

ความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง	N	$\bar{X}$	SD
1. โรงเรียนวัดแหลมบ่อท่อนี้ชื่อเสียง	90	2.87	0.80
2. ความสามารถของผู้บริหาร/ผู้อำนวยการ	90	3.04	0.67
3. การทำงานของโรงเรียนกับชุมชน	90	2.87	0.91
4. ผู้บริหารเข้ากับชุมชนได้	89	2.70	0.86
5. การให้ความร่วมมือของชุมชนต่อโรงเรียน	89	2.92	0.86
6. การสอนของครูในโรงเรียน	90	2.80	0.88
7. ความเอาใจใส่ของครูค่อนักเรียน	89	2.89	0.91
8. ความประพฤติของครู	90	2.92	0.86
9. ความรู้ความสามารถของนักเรียน	90	2.61	0.86
10. ความประพฤติของนักเรียน	89	2.58	0.82
11. ความจำเป็นการศึกษาต่อของนักเรียน	90	3.27	0.83
12. การแนะนำของโรงเรียน	89	2.65	0.77

จากตารางที่ 1 พบว่า บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนมีความเห็นว่า โรงเรียนวัดแหลมบ่อท่อ เป็นโรงเรียนที่นิ่งชื่อเสียงค่อนข้างดี มีผู้บริหารที่มีความสามารถดี แต่ความล้มเหลวที่บุคลากรมีปานกลาง โรงเรียน มีการแนะนำด้านการศึกษาต่อในระดับปานกลาง ครุภูมิความรู้ ความสามารถด้านการสอนปานกลาง และมี ความเอาใจใส่นักเรียนปานกลาง สำหรับนักเรียนมีความรู้ความสามารถ และความประพฤติพอใช้ได้ ส่วน ด้านการช่วยเหลือให้นักเรียนมีคุณภาพนั้นต่างก็มีความเห็นว่า โรงเรียนควรสอนให้เด็กมีความสามารถและ ฉลาดกว่าเดิม เกี่ยวกับงบประมาณโรงเรียน ได้รับงบประมาณอยู่ในระดับปานกลาง

จากการประสานความร่วมมือกับผู้บริหารสถานศึกษา โดยเชิญบุคลากรที่เกี่ยวข้องในโรงเรียน ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ครุฑุกคน ตัวแทนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 – 6 ผู้ปกครอง ตัวแทนชุมชน จำนวน 70 คน มาประชุมร่วมกัน และทำการระดมสมอง โดยการทำ SWOT เพื่อหา จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภัยคุกคามของโรงเรียน พร้อมเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับทุกๆ ทาง การศึกษา และถ้าจะมาของโรงเรียนในฝัน ผลปรากฏดังตารางที่ 2 – 4

ตารางที่ 2 สภาพปัจจุบันของโรงเรียนวัดแหลมบ่อท่อ ตามความคิดเห็นของครุ ผู้บริหาร กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ตัวแทนองค์กรบริหารส่วนตำบล และนักเรียน

จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weak)
<ol style="list-style-type: none"> ครุภูมิความสามัคคี และรู้สึกเป็นหนึ่งเดียวกัน ครุส่งเสริมและพัฒนานักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านต่างๆ ครุส่วนใหญ่เอาใจใส่นักเรียนดี มีความประพฤติและเป็นแบบอย่างที่ดี บริเวณโรงเรียนสะอาด โรงเรียนมีโครงสร้างสถาปัตยกรรมสวยงาม นักเรียนผ่านเกณฑ์เฉลี่ยระดับปานกลางทุกกลุ่มสาระ นักเรียนมีความสามัคคีและมีความตั้งใจในการเรียน ปลูกฝังความรักวิชาชีพอาชีวศึกษา โรงเรียนตั้งอยู่ใกล้ท่าอากาศยาน สะดวกในการเดินทาง รัฐบาลสนับสนุนงบประมาณให้เพียงพอ 	<ol style="list-style-type: none"> ขาดงบประมาณในการพัฒนาโรงเรียน ขาดศักยภาพในการเรียนการสอนที่ทันสมัย เช่น คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ อินเทอร์เน็ตและอุปกรณ์กีฬา ขาดครุภูมิการรายงานผลอย่างนักหนែอกงานสอน ครุภูมิไม่มีความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน ไม่มีครุภูมิความรู้ความสามารถตรงตามสาขาวิชา ได้แก่ ครุภูมิ คณิต ภาษาอังกฤษ และวิทยาศาสตร์ ไม่มีครุภูมิทางศิลปะในโรงเรียน ไม่มีศูนย์ศึกษาในโรงเรียน อาคารเรียนชำรุดทรุดโทรม ชุมชนเน้นด้านวัฒนธรรม และกีฬามากกว่าวิชาการ
โอกาส (Opportunity)	ภัยคุกคาม (Threat)
<ol style="list-style-type: none"> ชุมชนประกอบอาชีวศึกษา ไม่มีสิ่งพิเศษมาก ชุมชนให้ความร่วมมือสนับสนุนกิจกรรมโรงเรียน ได้รับการคัดเลือกเป็นโรงเรียน 1 อำเภอ 1 โรงเรียนในฝัน ได้รับรางวัลการประกวดสิ่งแวดล้อมดีเด่น ได้รับงบประมาณจากรัฐบาลเพียงพอ เป็นโรงเรียนอันดับหนึ่งของอำเภอและส่วนราชการ มีบ่อน้ำศักดิ์สิทธิ์ มีผู้นำชุมชนที่ดี 	<ol style="list-style-type: none"> ความไม่ต่อเนื่องในการบริหารจัดการ เนื่องจากนโยบายของรัฐบาล ผู้ปกครองขาดความรู้ความเข้าใจ ไม่มีเวลาดูแลบุตรหลาน ได้รับงบประมาณจากรัฐบาลไม่เพียงพอ ขาดหน่วยงาน และบุคลากร สนับสนุนทางการศึกษา

จากตารางที่ 2 พนว่า จุดแข็งของโรงเรียน คือ ครูมีความสามัคคี รู้บทบาทหน้าที่ตนเอง โรงเรียนมีความสะอาด นักเรียนผ่านเกณฑ์เฉลี่ยระดับปานกลางทุกกลุ่มสาระ และโรงเรียนมีสภาพแวดล้อมร่มรื่น บรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้ จุดอ่อนของโรงเรียน คือ โรงเรียนขาดสื่ออุปกรณ์การสอนที่ทันสมัย ขาดงบพัฒนาครุ ขาดครุที่มีความรู้ ความสามารถตรงสาขา ชุมชนเน้นวัฒนธรรมกิฬามากกว่าวิชาการ โอกาสที่ดีของโรงเรียนคือ โรงเรียนได้เป็นโรงเรียนในฝัน ชุมชนให้ความร่วมมือสนับสนุนกิจกรรมโรงเรียน ภาวะคุณภาพที่เด่นชัด ผู้ปกครองไม่มีเวลาดูแลบุตรหลาน

จากการระดมสมอง (Brain Storming) กลุ่มนักศึกษาที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนเกี่ยวกับทุกข้อต่อ การจัดการศึกษาของโรงเรียนวัดแหลมบ่อท่อ โดยแบ่งกลุ่มนักศึกษาออกเป็น 4 กลุ่ม พนว่า

กลุ่ม 1 คณะกรรมการสถานศึกษา/อบต. มีความทุกข์เกี่ยวกับผู้บริหาร ไม่เข้าไปคุยกับลูกค้ากับ ชุมชนเข้ม โรงเรียนไม่มีศูนย์เด็กเล็ก โรงเรียนมีบุคลากรไม่เพียงพอขาดครุพละ ครุคนตระ เป็นต้น โรงเรียนมีงบประมาณน้อย และไม่มีอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ทันสมัย

กลุ่ม 2 นักเรียน มีความทุกข์เกี่ยวกับไม่มีเครื่องคอมพิวเตอร์ ครุไม่ยุติธรรมในการซ่วยเหลือเด็กอย่างเท่าเทียมกัน ครุชอบลงโทษโดยการเยี่ยมคิด

กลุ่ม 3 ครุ มีความทุกข์เกี่ยวกับไม่นึงงบประมาณสนับสนุนด้านสื่ออุปกรณ์ ครุมีภาระงานหลายหน้าที่มากเกินไป และผลการเรียนนักเรียนยังไม่เป็นไปตามคาดหวัง

กลุ่ม 4 ผู้บริหารมีความทุกข์เกี่ยวกับการขาดแคลนบุคลากรทางการศึกษา และการมีงบประมาณไม่เพียงพอ

สรุปได้ว่าทุกข้อของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง (คณะกรรมการสถานศึกษา นักเรียน ครุ ผู้บริหาร) ที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนวัดแหลมบ่อท่อ คือ การขาดครุที่ตรงสาขา มีงบประมาณสนับสนุนด้านวิชาการไม่เพียงพอ และ ขาดสื่อที่ทันสมัย

นอกจากนี้เมื่อศึกษาคุณลักษณะโรงเรียนในฝันของกลุ่มนักศึกษาที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับลักษณะของบุคลากรในโรงเรียน วิธีการบริหารจัดการด้านต่างๆ ปรากฏผลดังตารางที่ 3

**ตารางที่ 3 ลักษณะของโรงเรียนในฝันตามความคิดเห็นของครู ผู้บริหาร กรรมการสถานศึกษา
ผู้ปกครอง ตัวแทนองค์กรบริหารส่วนตำบล และนักเรียน**

ความคิดเห็น	คุณลักษณะ
1. ค้านผู้บริหาร	<ul style="list-style-type: none"> - เก็บแบบอย่างที่ดีของคณะครุ ผู้ปกครอง และนักเรียน - พุฒาศุภภาพ - มีความรับผิดชอบ - มีมนุษยสัมพันธ์อี้มแข้นแจ่มใส - เสียเวลาส่วนตัว - ให้นักเรียนเก็บขยะน้อยลง เพิ่มการสอนมากขึ้น
2. ค้านครูผู้สอน	<ul style="list-style-type: none"> - กฎภายใน และใจดี - ตรงเวลา - บุคลิกภาพดี - พุฒาศุภภาพ อ่อนโยน - มีความเข้าใจเด็ก และผู้ปกครอง ให้คำปรึกษาได้ทุกเรื่อง - มีความยุติธรรม ไม่ล้าเอียง - มีความรู้ ความสามารถในการสอน - มีอารมณ์ขันขณะสอน - ไม่ใช้อารมณ์ และไม่ลงโทษนักเรียนด้วยการเยี่ยงตี
3. ค้านผู้ปกครอง	<ul style="list-style-type: none"> - ประสานงานกับครูอย่างดีเยี่ยม - มีความเข้าใจในการบริหารงานของโรงเรียน - มีความเข้าใจลูก และรักลูกเท่าเทียมกัน - มีเวลาอบรมสัังสอนนักเรียน - มีส่วนร่วม และสนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียน - ให้การสนับสนุนค้านการศึกษา
4. ค้านผู้เรียน	<ul style="list-style-type: none"> - ตรงต่อเวลา - แต่งกายสะอาดเรียบร้อย - ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน - นารยาทดี พุฒาศุภภาพ - มีคุณธรรม จริยธรรม - มีสุขภาพอนามัยดี ร่างกายสมบูรณ์ แข็งแรง - ร่วมกิจกรรมโรงเรียนด้วยความเต็มใจ - รักการเรียน

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ความคิดเห็น	คุณลักษณะ
5. ด้านชุมชน	<ul style="list-style-type: none"> - ชุมชนประกอบอาชีพสุจริต - ผู้นำชุมชนมีความรู้ความสามารถ และประสานงานระหว่างชุมชนกับโรงเรียนได้ - มีผู้นำชุมชนที่ดี มีความเสียสละเพื่อส่วนรวม - สนับสนุน และให้ความร่วมมือในกิจกรรมของโรงเรียน
6. ด้านโรงเรียน	<ul style="list-style-type: none"> - มีการจัดเรียนการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ - มีศูนย์เด็กเล็ก - มีสนามเด็กเล่น - มีสร้างห้องน้ำ - มีสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนที่ทันสมัยครบถ้วน เช่น คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ VCD เป็นต้น - มีอุปกรณ์กีฬาพร้อมทุกประเภท
7. ด้านอาคาร - สถานที่	<ul style="list-style-type: none"> - มีเครื่องปรับอากาศในอาคารเรียน - มีน้ำดื่ม ไว้บริการหน้าห้องเรียนทุกห้อง - มีห้องประชุม多样 - มีอาคารเรียนใหม่ถาวร 2 ชั้น
8. ด้านคณะกรรมการโรงเรียน	<ul style="list-style-type: none"> - มีความรู้ ความเข้าใจต่อปัญหา สามารถแก้ไขและพัฒนาโรงเรียนได้ - มีความรู้ในระบบบริหารงานของโรงเรียน - มีความเสียสละ - ให้ความร่วมมือในการแสดงความคิดเห็นกับคณะกรรมการ

จากตารางที่ 3 พนว่า ลักษณะของโรงเรียนในฝัน ตามความคิดเห็นของบุคลากร คือ โรงเรียน มีอาคารทันสมัย มีสื่อ อุปกรณ์ครบถ้วน เปิดสอนตั้งแต่ระดับเด็กเล็ก ผู้บริหารเป็นแบบอย่างที่ดี มีนุชนักเรียน ชุมชนให้ความร่วมมือกับกิจกรรมโรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาฯ ใจระบบ การบริหารงานโรงเรียน ช่วยแก้ปัญหาโรงเรียนได้ ผู้ปกครองมีเวลาในการอบรมสั่งสอนบุตรหลาน สนับสนุนกิจกรรมโรงเรียน ครูมีความรู้ ความสามารถในวิชาที่สอน และนักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม รักการเรียน

เมื่อผู้วิจัยได้เชิญคณะกรรมการเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการ พร้อมทั้งแจกแบบสำรวจให้ครุ ห้องเรียนและผู้บริหารเสนอความต้องการในการพัฒนาตนเอง ในวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2547 ปรากฏผลดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ความต้องการพัฒนาตนของครุในโรงเรียนวัดแหลมบ่อท่อ จำแนกตามกลุ่มสาระ

กลุ่มสาระ (หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544)	กลุ่มสาระ (หลักสูตรการประกันศึกษาพุทธศักราช 2521 ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)	ความต้องการพัฒนา
1. ภาษาไทย 2. คณิตศาสตร์	1. กลุ่มทักษะ - ภาษาไทย - คณิตศาสตร์	- เทคนิคการสอนคณิตศาสตร์ - กระบวนการวิจัยในชั้นเรียน - การทำวัดกรรม - การจัดทำและใช้สื่อการสอน
3. วิทยาศาสตร์ 4. สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม	2. กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต	- การผลิตสื่อกลุ่มสาระการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์ - เทคนิคการสอนวิทยาศาสตร์ - พัฒนาความรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์
5. สุขศึกษา พลศึกษา 6. ศิลปะ	3. กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย - พลศึกษา - ดนตรี - นาฏศิลป์ - จริยศึกษา - ศิลปะ	- พัฒนา - การจัดทำวัดกรรม - กระบวนการวิจัยในชั้นเรียน
7. ภาษาต่างประเทศ	4. กลุ่มประสบการณ์พิเศษ - ภาษาอังกฤษ	- พัฒนา - วิจัยในชั้นเรียน - เทคนิควิธีการสอน
8. อนุบาล	อนุบาล	- อุปกรณ์ประกอบกิจกรรมต่างๆ เช่น เครื่องเล่นสำหรับกิจกรรมเด็ก ลูกบอลสำหรับเด็กปฐมวัย เกมการศึกษา - เตรียมความพร้อมสำหรับการจัดทำกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย - ความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน ต่อการเรียนและเทคโนโลยีสำหรับการจัดการเรียนการสอนแบบฝึกเพื่อการพัฒนานักเรียน

จากตารางที่ 4 สรุปได้ว่า ครูโรงเรียนวัดแหลมบ่อท่อ ในแต่ละกลุ่มวิชา มีความต้องการพัฒนาตนเองในเทคนิคการสอน การจัดทำนวัตกรรม การผลิตสื่อ และต้องการได้รับความรู้เกี่ยวกับกระบวนการวิจัยในชั้นเรียน และความรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์

จะเห็นได้ว่าความต้องการของคณะครูโรงเรียนวัดแหลมบ่อท่อส่วนใหญ่มีความต้องการที่จะเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้นกว่าเดิม โดยต้องการพัฒนาตัวผู้สอน และเห็นว่าการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูสามารถส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนดีขึ้น และเป็นการพัฒนาครูที่ตรงกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 30 ซึ่งระบุว่า ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนา การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน ในแต่ละระดับการศึกษา

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารและครูในโรงเรียนวัดแหลมบ่อท่อ พบว่า ยังมีนักเรียนประมาณ 5 – 6 คน ในทุกชั้นเรียนที่ขังอ่านหนังสือไม่ค่อยออก และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ เมื่อสอบถามถึงสาเหตุพบว่า เนื่องจากครูไม่มีเวลาคุยกับเด็กเป็นรายบุคคล เพราะมีภาระงานที่ต้องรับผิดชอบหนักหนែ อีกทั้งการเรียนการสอนมาก เช่น เป็นโรงเรียนในฝัน เป็นโรงเรียนทอปสตาร์ โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ เป็นต้น และครูไม่สามารถสอนในเนื้อหาของหลักสูตรได้ครบถ้วนตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่คาดหวัง เนื่องจากเวลาที่ไม่เอื้ออำนวยต่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

จากการศึกษาสภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนของคณะครูโรงเรียนวัดแหลมบ่อท่อทั้ง 13 คน พบว่า ครูส่วนใหญ่ไม่เคยผ่านการทำวิจัยในชั้นเรียนมาก่อน และคิดว่าการทำวิจัยเป็นเรื่องยาก มีครู 2 ท่านที่จบปริญญาโท และเคยทำวิทยานิพนธ์มาแล้ว ส่วนครู 1 ท่าน เคยทำงานขอตำแหน่งอาจารย์ 3 สำหรับการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ยังไม่มีครูกันใดเคยดำเนินการทำอย่างจริงจัง

เพื่อให้ตอบสนองต่อความต้องการของครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ตลอดจนผู้บริหาร ได้อย่างครอบคลุม คณะผู้วิจัยจึงตัดสินใจใช้วิธีการพัฒนาครู โดยพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้เรื่องกระบวนการวิจัยในชั้นเรียน เนื่องจากกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนเป็นการคิดค้นหาวิธีการสอน แบบใหม่ ๆ ของครู และนำวิธีการนี้มาทดลองใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพของนักเรียนที่ขังไม่ถึงเกณฑ์ให้สูงขึ้น นอกจากนี้การทำวิจัยในชั้นเรียนนี้จะช่วยให้ครูมีวิธีวิเคราะห์การทำงานครูอย่างเป็นระบบ เห็นภาพของงานตลอดแนว มีการตัดสินใจที่มีคุณภาพ เพราะจะมองเห็นทางเลือกต่าง ๆ ได้กว้างขวาง และลึกซึ้งขึ้นแล้วจะตัดสินใจเลือกทางเลือกต่าง ๆ อย่างมีเหตุผลและสร้างสรรค์ มีโอกาสมากขึ้นในการคิดไกร่กราญูเกี่ยวกับเหตุผลของการปฏิบัติงาน และครูจะสามารถตอบได้ว่า งานจัดการเรียนการสอนที่ปฏิบัติไปนั้น ได้ผลหรือไม่ เพราะอะไร นอกจากนี้ครูที่ใช้กระบวนการวิจัยในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนนี้ จะสามารถควบคุม กำกับ และพัฒนาการปฏิบัติงานของตนเองได้อย่างดี เพื่อการทำงานและผลของการทำงานนั้น ล้วนมีความหมายและคุณค่าสำหรับครูในการ

พัฒนานักเรียน ผลจากการทำวิจัยในชั้นเรียนจะช่วยให้ครูได้ตัวบ่งชี้ที่เป็นรูปธรรมของผลสำเร็จในการปฏิบัติงานของครู อันจะนำมาซึ่งความรู้ในงาน และความปิติสุขในการปฏิบัติงานที่ถูกต้อง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสิงห์บ้านบุญเรือง เป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ที่เสริมสร้างพลังปัญญาของแผ่นดิน พื้นฟูพัฒนาระบบที่ดินราก ให้คุณภาพปัญญาของท้องถิ่น สร้างสรรค์ศิลปวิทยา เพื่อความเจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคงและยั่งยืนของปวงชน มีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษา การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน (ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 มาตรา 7) และตามมาตรา 8 ข้อ 5 และข้อ 6 ที่ว่าให้มหาวิทยาลัยราชภัฏเสริมสร้างความเข้มแข็งของวิชาชีพครู พลิตและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง และประสานความร่วมมือ ช่วยเหลือเกื้อกูลกันระหว่างมหาวิทยาลัย ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรอื่นทั้งในและต่างประเทศเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

เพื่อให้มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาปฏิบัติการกิจคั่งกล่าวข้างต้น คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา จึงได้เสนอโครงการวิจัยเพื่อวางแผนระบบติดตามและประเมินผลการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนวัดแหลมบ่อห่อเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ขึ้น โดยหวังว่าโครงการนี้จะช่วยให้สถานศึกษาในชุมชนเกาะใหญ่ได้มีต้นแบบเพื่อการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการปฏิรูปการศึกษานี้ได้อย่างเป็นระบบ กล่าวคือ ได้พัฒนาการเรียนการสอนและได้รับการตรวจสอบ ตลอดจนมีระบบการติดตามประเมินผลการพัฒนา และนำข้อมูลมาใช้ปรับปรุงพัฒนากระบวนการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ให้ได้มาตรฐานและเป็นโรงเรียนต้นแบบ อันเป็นภารกิจหลักของการหนึ่งของมหาวิทยาลัย และสามารถพัฒนาคุณภาพงานอย่างต่อเนื่องจนเป็นที่ยอมรับของสังคม โดยยึดสัมฤทธิ์ผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียนเป็นสำคัญ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวางแผนติดตามและประเมินผลการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียน วัดແຄມນบ่อท่อ โดยพัฒนาครูและผู้บริหาร เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน
  2. เพื่อ เปรียบเทียบ ความสามารถในการรับรู้ และความคิดเห็นของครู ก่อนและหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู
  3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโดยเฉลี่ย หลังการใช้กระบวนการวิจัยในชั้นเรียน
  4. ศึกษาความพึงพอใจของครู ผู้บริหาร นักเรียน และผู้ปกครองต่อวิธีการสอนของครูที่ใช้กระบวนการวิจัยในชั้นเรียน

ค่าดำเนินการวิจัย

1. การวางแผน การนิเทศ ติดตามครูอหงส์เป็นระบบสามารถพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาในการทำวิจัยในชั้นเรียน ได้หรือไม่

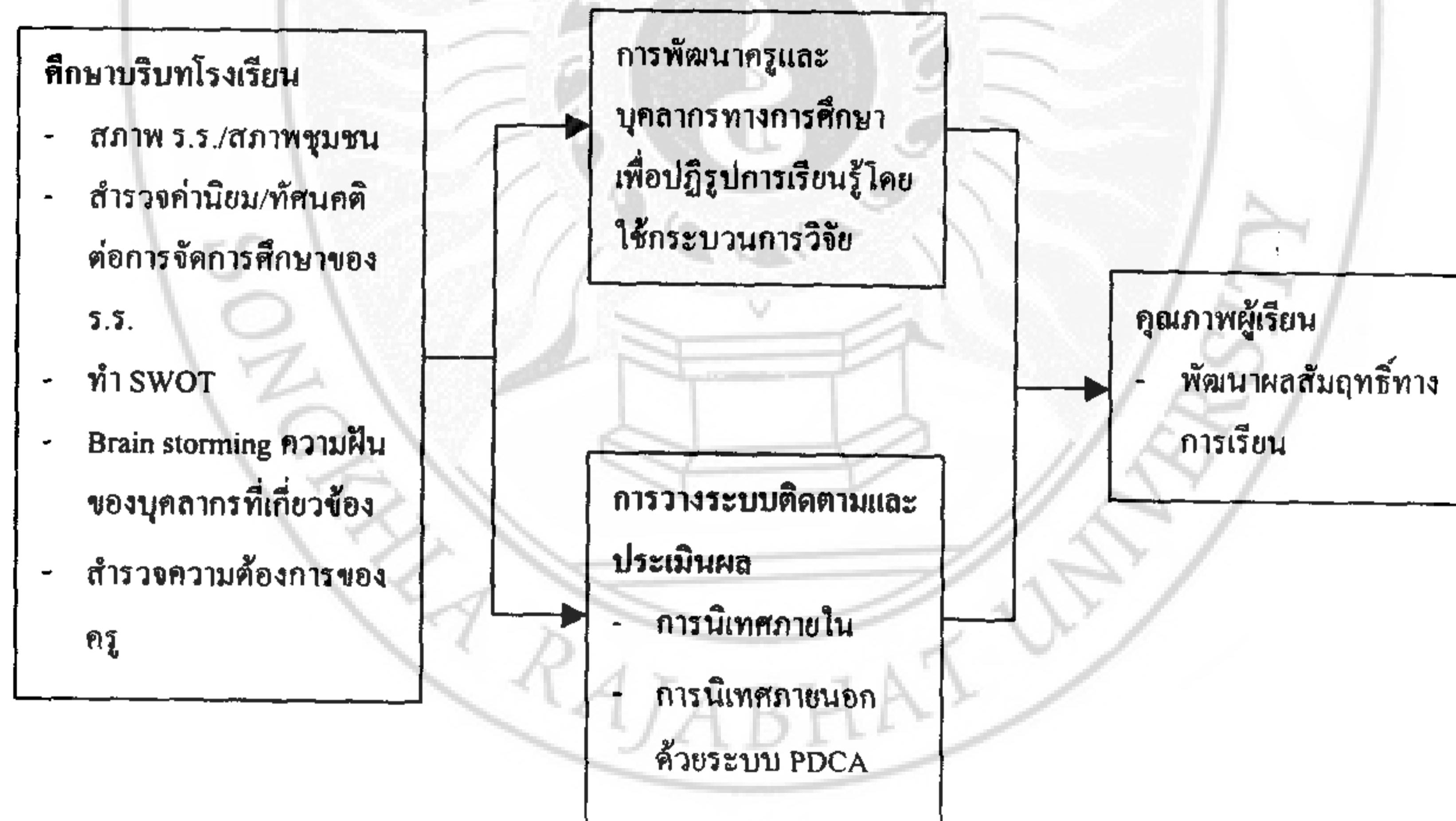
2. ครูที่ได้รับความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนสามารถดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนได้หรือไม่

3. การทำวิจัยในชั้นเรียนสามารถพัฒนานักเรียน ได้หรือไม่ ครูมีกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบ ได้หรือไม่

4. ผู้เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจต่อการใช้นวัตกรรมอย่างไร ครูมีปัญหา อุปสรรค ในการทำวิจัยในชั้นเรียนในเรื่องอะไรบ้าง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 นำไปสู่การปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งพัฒนาระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนของครู การใช้กระบวนการนิเทศติดตามจากผู้เกี่ยวข้องจะช่วยให้สามารถดำเนินการ ได้ประสบความสำเร็จดังแผนภาพ

แนวทางการดำเนินการวิจัย

เพื่อให้มองเห็นการดำเนินงานชัดเจนยิ่งขึ้น ผู้วิจัยได้แจกแจงวิธีการดำเนินงานตามดุลประสังค์

ดุลประสังค์	สมมุติฐาน	ตัวชี้วัด	การตรวจสอบติดตาม
เพื่อวางแผนติดตามและประเมินผลการพัฒนาครูในการทำการวิจัยในชั้นเรียน	ครู นักเรียน ผู้ปกครอง มีความพึงพอใจต่อระบบที่วางไว้	<ul style="list-style-type: none"> - สภาพโรงเรียน และชุมชน - ดุลแข็ง ดุลอ่อน โอกาสและภาระคุกคามของโรงเรียน - ความคิดเห็นของบุคลากรต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน - ความต้องการพัฒนาตนเองของครู - ผลงานงานการประเมินตนเอง - การนิเทศ ติดตามจากบุคลากรภายนอกและภายใน 	<ul style="list-style-type: none"> - การทำเทคนิค SWOT กับครู นักเรียน ผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครอง ผู้นำ ห้องถันตอบแบบสอบถาม - แบบสำรวจความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษา ความต้องการพัฒนาตนเอง - มีการวางแผนการนิเทศ ภายนอกและภายใน
เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการรับรู้ และความคิดเห็น ก่อนและหลังใช้กระบวนการ การวิจัยในชั้นเรียนของครู	<ul style="list-style-type: none"> - ความรู้ ความสามารถในการวิจัยในชั้นเรียนสูงขึ้น - เอกคิตต่อการวิจัยในชั้นเรียนตีมากขึ้น 	<ul style="list-style-type: none"> - ความรู้ ความเข้าใจต่อการวิจัยในชั้นเรียน - เอกคิตต่อการวิจัยในชั้นเรียน - ความคิดเห็นต่อการอบรมเชิงปฏิบัติการ 	<ul style="list-style-type: none"> - แบบวัดเบตตี้ - แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการ การวิจัย - แบบสำรวจความคิดเห็นที่มีต่อการอบรมเชิงปฏิบัติ การการทำวิจัยในชั้นเรียน
เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยเฉลี่ยสูงขึ้น	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยเฉลี่ยสูงขึ้น	คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์
ความพึงพอใจของนักเรียน ครู ผู้บริหาร ผู้ปกครองต่อ วิธีการเรียนรู้ ที่ใช้กระบวนการ การวิจัยในชั้นเรียน	<ul style="list-style-type: none"> - นักเรียน ผู้ปกครอง มีความพึงพอใจในระดับมาก - ครูมีความพึงพอใจในระดับมาก มีความภูมิใจที่ทำงานสำเร็จ - ผู้บริหารมีความเข้าใจ ระบบการทำงาน 	<ul style="list-style-type: none"> - คำพูดแสดงความพึงพอใจ - ข้อความแสดงความพึงพอใจ 	<ul style="list-style-type: none"> - การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก จากผู้เรียน จากครู และจากผู้บริหาร

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ทำการวางแผนติดตามและประเมินผล ในประเด็นการใช้กระบวนการ วิจัยในชั้นเรียน ให้แก่ครูโรงเรียนวัดแรมบ่อท่อห้ง โรงเรียน จำนวน 13 คน

ระยะเวลาในการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มุ่งให้ครูสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนได้ โดยการสำรวจความสามารถของครูทุกคนในโรงเรียนและทำการส่งเสริมความรู้ ตลอดจนให้คำปรึกษาแนะนำอย่างใกล้ชิด ผู้วิจัยจึงใช้เวลา 1 ปีงบประมาณในการดำเนินงาน โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2546 ถึง 25 ธันวาคม 2547

ข้อจำกัดของการวิจัย

ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียนเป็นช่วงภาคเรียนที่ 1/2547 ดังนั้นครูอาจจะเบี่ยนรายงานวิจัยในชั้นเรียนให้เป็นรูปเล่นสมบูรณ์ไม่ทัน แต่จะสามารถเบี่ยนรายงานการวิจัยในชั้นเรียนฉบับบ่อได้

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ความสามารถในการรับรู้ กระบวนการวิจัยในชั้นเรียนของครู
2. ความพึงพอใจของครู ต่อกระบวนการวิจัยในชั้นเรียน
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน หลังการใช้กระบวนการวิจัยในชั้นเรียน
4. ความพึงพอใจของนักเรียนต่อนัดกรรมที่ครูใช้ในการวิจัยในชั้นเรียน

การศึกษาเชิงคุณภาพ คือ ครู อาจารย์ โรงเรียนวัดแหลมบ่อท่อ ได้นำกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนไปใช้ และมีรายงานผลงานวิจัยในชั้นเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนวัดแหลมบ่อท่อ ตำบลเกาะใหญ่ อำเภอระแสสินธุ์ จังหวัดสงขลา

นักเรียน หมายถึง นักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในโรงเรียนวัดแหลมบ่อท่อ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2547

ครูและบุคลากรทางการศึกษา หมายถึง ผู้บริหาร และครู – อาจารย์ที่ปฏิบัติงานสอนอยู่ในโรงเรียนวัดแหลมบ่อท่อ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 และในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2547

การอบรมให้ความรู้ หมายถึง การจัดอบรมให้ความรู้ในเรื่องเทคนิควิธีสอน และการวิจัยในชั้นเรียน

การติดตาม และประเมินผล หมายถึง การนิเทศและติดตาม ตลอดจนให้คำแนะนำ 4 ครั้ง ตลอดระยะเวลา 1 ภาคเรียน

การวางแผนบดีดาม และประเมินผลการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ หมายถึง การวางแผนบดีดาม และประเมินผลการบริหารงานวิชาการ โดยพัฒนาครูทั้งโรงเรียนในด้านเทคนิควิธีสอน และการวิจัยในชั้นเรียน

การการวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง การทำวิจัยของครูเพื่อแก้ปัญหาการเรียนการสอนในชั้นเรียน ของตน มีลักษณะเป็นงานวิจัยขนาดเล็กที่สามารถใช้เวลาในการดำเนินการได้สำเร็จภายใน 1 ภาคเรียน เป็นอย่างช้า มีขั้นตอนการวิจัยคือ ขั้นการวางแผน (Plan) การปฏิบัติและการสังเกต (Action & Observe) การสะท้อนผล (Reflect) และการสรุปและเขียนรายงานการวิจัย

การรับรู้ความสามารถของตนเองในการทำวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง การประเมินของครูว่า ตนเองมั่นใจเพียงใดในการทำวิจัยในชั้นเรียน ขั้นตอนต่าง ๆ ของการทำวิจัยในชั้นเรียนในระดับที่มี ความยากแตกต่างกัน วัดโดยแบบสอบถามการรับรู้ความสามารถของตนในการวิจัยในชั้นเรียน

ความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง ความสามารถที่แสดงออกมาใน 3 ลักษณะ คือ

1. ความสามารถด้านวิธีวิทยาการวิจัยที่ครอบคลุมความสามารถ 3 ด้าน คือ ด้านระเบียบ วิธีวิจัย ด้านการออกแบบการวิจัย และด้านการเขียนรายงานการวิจัย

2. ความสามารถทางด้านกระบวนการวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง การแสดงออกมาก่อให้การ ทำวิจัยในชั้นเรียน ได้ผลลัพธ์เป็นชิ้นงานหรือร่องรอยของการปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียนและสามารถ อธิบายถึงความเป็นมาของชิ้นงาน และ / หรือมีหลักฐานแสดงถึงการได้มามาก่อนหน้านี้ วัด ได้จาก การใช้แบบประเมินร่วงรอดการปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน ประกอบด้วย 1) ปัญหาวิจัย 2) กรอบ แนวคิด 3) นวัตกรรมที่ใช้ 4) เครื่องมือวิจัย 5) ข้อมูลจากการวิจัย และ 6) รายงานการวิจัย

3. เทคนิคต่อการวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง ความรู้สึกของครูที่มีต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน แสดงออกมาโดยการตอบแบบวัดเจตคติต่อการวิจัยที่ผู้วิจัยปรับมาจากการ นวัตกรรม พุนไย (2545)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้แนวทางการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เหมาะสมเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้
2. โรงเรียนได้รูปแบบของการวางแผนบดีดาม และประเมินผลที่มีคุณภาพ
3. ผู้เรียนได้รับการพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีระบบจากครู
4. ครุทุกคนรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลและมีนวัตกรรมในการพัฒนานักเรียนในโรงเรียน